

УДК 351

Соколов А.В.

канд. держ. упр., доц. НУ «Запорізька політехніка»

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИТНИХ ІНТЕРЕСІВ ДЕРЖАВИ

Головною тенденцією стандартизації митних процедур, яка відбувається в рамках діяльності Всесвітньої митної організації, є покращення умов розвитку міжнародної торгівлі шляхом прискорення та спрощення митних процедур. Але при цьому важливою вимогою залишається збереження належного рівня безпеки та забезпечення дотримання митного законодавства. Ці два, на перший погляд, суперечливі завдання вимагають запровадження нових форм та методів здійснення митного контролю, інтеграції елементів забезпечення безпеки у самі митні процедури.

При сприянні міжнародній торгівлі та спрощенні митних процедур велике значення має забезпечення митної безпеки, яка є складовою безпеки держави, та розробка заходів, спрямованих на оптимізацію контрольних функцій держави, з метою виявлення, запобігання та припинення зовнішніх економічних загроз. Забезпечення митної безпеки держави є одним із головних завдань Державної митної служби України. Митний кодекс України визначає митну безпеку як стан захищеності митних інтересів держави, а митні інтереси - як національні інтереси держави, забезпечення та реалізація яких досягаються шляхом здійснення державної митної справи [1]. Під забезпеченням митної безпеки розуміється впровадження у митну справу сукупності засобів, здатних протидіяти внутрішнім і зовнішнім загрозам та викликам у сфері митних економічних відносин, а також забезпечення

можливості досягти необхідного рівня захищеності, надійності та усталеності митної служби шляхом створення ефективного регуляторного організаційно-економічного механізму.

У ст. 6 нового Митного кодексу України з'явився новий термін «митні інтереси України», під якими розуміють національні інтереси України, забезпечення та реалізація яких досягається шляхом здійснення державної митної справи. Проте дане визначення митних інтересів має досить загальний характер та існує нагальна потреба в обґрунтуванні структури цих інтересів. Забезпечення та реалізація митних інтересів досягається у процесі здійсненні митної справи. Однак не розроблений механізм реалізації митної справи, націлений на формування балансу інтересів держави та підприємців. Узагалі питанню регуляторної діяльності в митній справі в Україні не приділено достатньої уваги.

Кінцевою метою митної політики України (ст. 5 МКУ) визначено забезпечення національних митних інтересів і безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі й захист внутрішнього ринку, розвиток національної економіки та її інтеграцію до світової економіки, наповнення Державного бюджету. Тобто категорія «митний інтерес» дозволить узагальнити та скоординувати діяльність державних органів у напрямі регуляторної діяльності в митній справі.

Серед складових елементів концепції забезпечення митних інтересів можна визначити суб'єкти забезпечення митних інтересів (Президента України; Верховна Рада України; Кабінет Міністрів України; Міністерство фінансів; Міністерство економічного розвитку та торгівлі; Державна митна служба України; Державний комітет з підприємництва та регуляторної політики; торгово-промислові палати; суди загальної юрисдикції; Прокуратура України; Збройні сили України, Служба безпеки України, Служба зовнішньої розвідки України, Державна прикордонна служба України) та об'єкти (до них можна віднести такі: людина і громадянин – їх інтереси у процесі здійснення митної справи; суспільство – його стан та історичні, інтелектуальні та матеріальні цінності, інформаційне і навколишнє природне середовище і природні ресурси; держава – стан національної безпеки та бюджетні надходження від здійснення митної справи). Головним із чинників, які впливають на митні інтереси, є збалансування інтересів держави та бізнесу. Для забезпечення митних інтересів необхідно розробити законопроект «Закон України про митну безпеку», у якому чітко визначити об'єкт, суб'єкт, принципи, критерії забезпечення митних інтересів, пріоритети митної безпеки, митні загрози та небезпеки, контроль за здійсненням забезпечення митної безпеки (аналогічний Закону України «Про національну безпеку»). Розробка концепції забезпечення митної безпеки та формування відповідної законодавчої бази дозволить сформулювати й

забезпечити митні інтерес, держави з врахуванням інтересів уряду та бізнесу, міжнародних домовленостей і шляхів подальшої інтеграції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Митний кодекс України. 2012. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4495-17/page18>